

Nasz Świat – dwutygodnik dla Polaków we Włoszech

Via Salaria 274; 00199 Roma, www.naszswiat.net; e-mail: naszswiat@stranieriinitalia.it

Rzym, 18 września 2014 r.

Sz. P.

Joanna Heyman Salvadé
Prezes Związku Polaków we Włoszech

Szanowna Pani

Składamy uprzejmie podziękowanie za otrzymaną, choć długo oczekiwaną odpowiedź wobec sygnowanego przez redakcję *Naszego Świata* Listu Otwartego z dnia 14 lipca br., będącego apelem o poprawienie błędów w scenariuszu Muzeum Pamięci 2 Korpusu Polskiego na Monte Cassino (wcześniej zakładana nazwa: Centrum Informacyjne na Monte Cassino).

Pozwalamy sobie przyznać, że zdumiewa fakt, iż nie zauważyła Pani w *Naszym Świecie* nie tylko wzmianek, ale i artykułów poświęconych idei stworzenia Muzeum (Centrum Informacyjnego) na Monte Cassino oraz prowadzonej na ten cel zbiórki pieniędzy, tym bardziej, że niektóre z opublikowanych materiałów zostały przygotowane przez Związek Polaków we Włoszech na wyraźną prośbę redakcji *Naszego Świata*. Przykładem może być tutaj choćby obszerny Apel Związku Polaków we Włoszech zamieszczony w kwietniu 2010 r. zarówno w *Naszym Świecie*, jak i w piśmie *The Polish Observer*, ukazującym się wówczas w Wielkiej Brytanii, tygodniku polonijnym współtworzonym przez redakcję *NŚ*.

Pozwolimy sobie w tym miejscu specjalnie przytoczyć wybrane fragmenty Pani korespondencji przesłanej pocztą e-mail'ową oraz p. Grzegorza Kaczyńskiego do redaktor Anny Malczewskiej, które ewidentnie zaprzeczają przedstawionym w Pani liście zarzutom pod adresem redakcji *Naszego Świata*:

„...jak wiecie wydajemy również tygodnik dla Polaków w Wielkiej Brytanii THE POLISH OBSERVER. Rozmawiałam z naczelnym o centrum i bardzo się zainteresował tym tematem. Do kolejnego numeru TPO napisze artykuł o centrum, ale będę potrzebować informacji, jaki jest przybliżony całkowity koszt jego powstania. (...) Kolejny numer TPO oddajemy do druku w najbliższy wtorek o godzinie 16.00. W związku z tym proszę o jak najszybszą odpowiedź” – fragment listu A. Malczewskiej do J. Heyman Salvadé i Grzegorza Kaczyńskiego z dnia 26.03.2010 r.;

„(...)Twoja inicjatywa jest bardzo cenna i godna pochwały. Dziękuję Ci za świetny pomysł znalezienia poparcia dla naszej inicjatywy, która, mam nadzieję, zostanie uwieńczona sukcesem. Przesyłam w załączeniu apel Zarządu (nie ukrywam, że jestem jego autorem) do osób, które mogą i chcą przyłączyć się do jego realizacji. Myślę, że wystarczy go opublikować z odpowiednim komentarzem wstępnym Twojego autorstwa.” - cyt. z e-maila Grzegorza Kaczyńskiego do Anny Malczewskiej z dnia 28.03.2010 r.;

„(...) dziękuję za umieszczenie artykułu w The Polish Observer : już przeczytałam, świetnie to wyszło, miejmy nadzieję że zaowocuje”. - cyt. z e-maila Joanny Heyman Salvadé do A. Malczewskiej z dnia 01.04.2010 r.

Nasz Świat – dwutygodnik dla Polaków we Włoszech

Via Salaria 274; 00199 Roma, www.naszswiat.net; e-mail: naszswiat@stranieriinitalia.it

Jednocześnie pragniemy przypomnieć, iż przez blisko rok na stronie internetowej dwutygodnika (www.naszswiat.net) w widocznym miejscu znajdował się banner, odsyłający do materiałów prasowych dotyczących zbiórki funduszy na budowę Muzeum (Centrum Informacyjnego) na Monte Cassino, zamieszczonych na stronie internetowej Ambasady RP w Rzymie.

Kolejno, ślady po apelach dotyczących zbiórki funduszy na CI zachowały się częściowo także w archiwum internetowym NŚ i TPO. Oto niektóre linki: <http://www.naszswiat.net/y-we-woszech/nasze-sprawy/313-pomo-w-budowie-.html>; <http://thepolishobserver.co.uk/y-w-uk/wiadomoci/304-pomo-w-budowie-.html>.

Ponadto, temat dotyczący zagadnień wzniesienia pawilonu na Monte Cassino pojawiał się w artykułach Krzysztofa Piotrowskiego, publikowanych na łamach NŚ przed kilku laty, dla przykładu w cyklu: „Kulisy remontu na Monte Cassino”. Są one stale dostępne na stronie internetowej www.naszswiat.net w zakładce *Magazyn>Monte Cassino*. Nie sposób również zapomnieć o listach interwencyjnych Krzysztofa Piotrowskiego skierowanych do Ambasady RP w Rzymie (ściśle współpracującej z zawiadywaną przez Panią organizacją przy wznoszeniu punktu informacyjnego na Monte Cassino) w sprawie wysokiej darowizny pieniężnej Weteranów 2 Korpusu Polskiego z Kanady. Proszę również przyjąć do wiadomości, iż p. Krzysztof Piotrowski, autor omawianego apelu o poprawę błędów w scenariuszu wystawy na Monte Cassino, zwracał w tej ważnej sprawie uwagę w korespondencji skierowanej do Pana Ambasadora Wojciecha Ponikiewskiego, zanim treść do umieszczenia na panelach wystawy oddano do druku.

Natomiast, *Nasz Świat* zaprzestał szerszego rozpisywania się na temat Muzeum (Centrum Informacyjnego) na Monte Cassino począwszy od czerwca 2011 roku. Zaniechanie publikacji jakichkolwiek artykułów dot. wznoszenia Centrum Informacyjnego (obecnie Muzeum Pamięci 2 Korpusu Polskiego na Monte Cassino) było świadomą decyzją redaktor naczelnej, będącej między innymi wyrazem przychylenia się do „kategorycznej prośby” (dosłowny cytat) przedstawiciela Ambasady RP w Rzymie wyznaczonego do zajmowania się sprawami wzniesienia Centrum Informacyjnego na Monte Cassino. Prośba ta została wysunięta podczas spotkania i rozmowy, mających miejsce w siedzibie Ambasady RP w Rzymie, przy via Rubens w dniu 1 czerwca 2011 roku, w którym uczestniczyli zgodnie z otrzymanym zaproszeniem, redaktor naczelna NŚ Danuta Wojtaszczyk oraz Krzysztof Piotrowski, autor artykułów o Monte Cassino publikowanych na łamach dwutygodnika Polaków we Włoszech.

Jak pamiętamy, szczytna idea utworzenia Centrum Informacyjnego przy Polskim Cmentarzu Wojennym na Monte Cassino zrodziła się dzięki śp. Mieczysławowi Rasiejowi, współzałożycielowi i wieloletniemu Prezesowi ZPwW, żołnierzowi 2. Korpusu Polskiego, uczestnikowi bitwy o Monte Cassino. W znacznej mierze to dzięki Jego staraniom udało się pozyskać pierwsze fundusze na wzniesienie pawilonu oraz przychylność instytucji, bez których zgody i wsparcia powstanie tego obiektu nie byłoby możliwe.

Nasz Świat – dwutygodnik dla Polaków we Włoszech

Via Salaria 274; 00199 Roma, www.naszswiat.net; e-mail: naszswiat@stranieriinitalia.it

Warto ponadto podkreślić, iż ofiarność środowisk kombatanckich oraz ich aktywne zaangażowanie w promocję idei realizacji tego przedsięwzięcia, o czym świadczą chociażby liczne artykuły zamieszczone w czasopiśmie „Weteran” - organie prasowym Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, znacząco przyczyniło się do wzniesienia muzeum na Monte Cassino.

Uważamy, za jak najbardziej słuszną decyzję, aby nadać treściom prezentowanym w Muzeum formę popularyzatorską. Obranie jednak tej formy nie powinno w żaden sposób zwalniać Autorów scenariusza od dołożenia wszelkich starań, by prezentowany przekaz dla zwiedzających i następnych pokoleń był zgodny z prawdą oraz licznymi źródłami historycznymi.

Z opinii dotyczących scenariusza, przygotowanych przez ekspertów i przesłanych do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wynika, iż autorzy scenariusza uwzględnili większość z licznych poprawek zamieszczonych na poszczególnych panelach wystawowych. Podkreślano jednak przy tym wyraźnie, iż starannego opracowania i korekty wymagają również wszystkie opisy dotyczące fotografii i map. W opiniach tych można było jednocześnie przeczytać, iż niedostarczenie lub późne dostarczenie recenzentom materiałów zdjęciowych utrudnia dokonanie niezbędnej oceny czy poprawy. Podano do wyrażnej wiadomości, iż „ikonografia w projekcie odgrywa ogromną rolę”.

Wydaje się w tym kontekście nieprzypadkowe, iż właśnie błędy pojawiające się w prezentowanych w muzeum materiałach ikonograficznych należą do najobficiej wymienianych w Liście Otwartym. Niestety dotyczą one także kardynalnych i oczywistych błędów w samym scenariuszu. Wskazane w naszym apelu uchybienia w treściach prezentowanych na panelu nr 5, poświęconym bitwie o Monte Cassino są niestety bezwzględnie liczne i rażące.

Odnosząc się natomiast do końcowej części Pani listu skierowanego do redakcji *Naszego Świata*, pozwolimy sobie stwierdzić, że zadziwiające jest i zastanawiające, iż traktuje Pani nazwę miasteczka San Vittore del Lazio z lekką powagą. To tak jakby podać, iż ideą realizacji wzniesienia Muzeum Pamięci 2 Korpusu Polskiego na Monte Cassino zajęły się Ambasada i Związek Polaków zamiast Ambasada RP w Rzymie i Związek Polaków we Włoszech. Wbrew sugestiom Szanownej Pani, w apelu o poprawę błędów w scenariuszu, nie jest podkreślana obficie kwestia nazwy San Vittore del Lazio, a jest ten element wymieniony jako jeden z poważnych błędów, podobnie jak zagadnienie nazwy 2. Korpusu Polskiego (dziwnym zbiegiem okoliczności powielone również w Pani liście zgodnie z treścią scenariusza).

Pozwolimy sobie zauważyć, iż nazwy własne powinno się zachowywać w niezmienionej formie. Na Monte Cassino nie przybywają jedynie pielgrzymi z okolic samego miasta Cassino, aby wiedzieć, gdzie zlokalizowane jest miasteczko San Vittore del Lazio. Proszę również zwrócić uwagę, iż dzięki inicjatywie (2011 r.) autora apelu o poprawę scenariusza

Nasz Świat – dwutygodnik dla Polaków we Włoszech

Via Salaria 274; 00199 Roma, www.naszswiat.net; e-mail: naszswiat@stranieriinitalia.it

Muzeum na Monte Cassino, popartej przez Weteranów 3 Dywizji Strzelców Karpackich oraz Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa wzniesiono w bieżącym roku w San Vittore del Lazio pomnik w miejscu polskiego cmentarza prowizorycznego (szerzej o tym wydarzeniu w artykułach opublikowanych na łamach *NS* i stale dostępnych na stronie internetowej pisma*).

Proszę przy tym zwrócić uwagę, iż realizacji tego szczytnego dzieła podjęła się Rada OPWiM, która w dokumentacji zachowuje również (wbrew Pani zadziwiającym sugestiom) nazwę własną miasteczka. Jesteśmy w tym miejscu również przekonani, iż poważnie kwestią apelu o poprawę błędów w scenariuszu Muzeum na Monte Cassino zajmie się właśnie Rada OPWiM, której gestii podlega najśłynniejsza na świecie nekropolia polskich żołnierzy, a gdzie prezentowana jest przygotowana przez przedstawicieli Pani organizacji wystawa. Nie będzie natomiast tutaj stosownym, aby wdawać się z Panią w dyskusję o zwyczajach oznakowań wykonywanych przez włoskich drogowców na autostradach, gdyż przyjęte jest ogólnie na drogach szybkiego ruchu na całym świecie, aby skracać długie nazwy na tablicach informacyjnych, które mogłyby odwracać uwagę i zmniejszać bezpieczeństwo podróżujących. Nie ma to więc najmniejszego rzeczowego znaczenia w dyskusji o błędach w scenariuszu przedstawiającego przebieg bitwy o Monte. Możemy Panią zapewnić, jak również historyków Związku Polaków we Włoszech, iż kartografowie 2. Korpusu Polskiego względem bitwy o Monte Cassino, korzystali z włoskich map z 1942 roku (szerzej o tym zagadnieniu można przeczytać np. w opracowaniu „2 Korpus Polski w bitwie o Monte Cassino” wydanym pod redakcją naukową Tadeusza Paneckiego przez Wydawnictwo Bellona w 1994 r.), na których wyraźnie jest oznaczone brzmienie nazwy miasteczka jako San Vittore del Lazio, a nazwa ta obowiązuje po dziś dzień. Natomiast, jeżeli powołuje się Pani na jakies napisy z tablic na autostradach, to świadczy jedynie o powadze materiałów, z których, mamy nadzieję, nie korzystali podobnie jak Pani, Autorzy scenariusza muzeum na Monte Cassino.

Dodamy również, że przez sam szacunek i wdzięczność za okazaną przez władze i mieszkańców San Vittore del Lazio życzliwość dla sprawy upamiętnienia polskiego prowizorycznego cmentarza wojennego, nie wypada zniekształcać nazwy Ich miasteczka.

Konkludując, pozwolimy sobie zauważyć, iż szkoda, że podjęła się Pani dyskusji na temat tylko jednego z wymienionych w liście otwartym błędów, gdyż z przyjemnością udzielilibyśmy wyjaśnień w kwestii innych tamże wymienionych.

Ufając jednak, że nie zaprzestaną Państwo starań, aby wzniesione z tak dużym wysiłkiem Muzeum Pamięci 2 Korpusu Polskiego na Monte Cassino było godną wizytówką Polski, ponawiamy nasz apel o jak najszybszą poprawę błędów, które niestety pojawiły się w wystawowych opisach pomimo powszechnej dostępności licznych opracowań i źródeł historycznych poświęconych 2 Korpusowi Polskiemu. Polski Cmentarz Wojenny na Monte Cassino zasługuje jak najbardziej na objęcie szczególną pamięcią tego miejsca i stałe przypominanie o dziele żołnierzy 2 Korpusu Polskiego. Trzeba z całą pewnością podkreślić,

Nasz Świat – dwutygodnik dla Polaków we Włoszech

Via Salaria 274; 00199 Roma, www.naszswiat.net; e-mail: naszswiat@stranieriinitalia.it

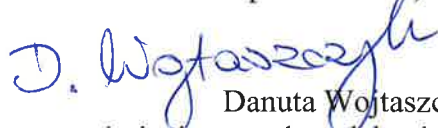
że zamysł wzniesienia tutaj punktu informacyjnego oraz włożonego nakładu pracy zasługują na pochwałę.

Celem apelu, nie jest krytykowanie tej wspaniałej idei, a zwrócenie uwagi twórcom scenariusza, iż powaga i doniosłość tego miejsca wymagają podjęcia szczególnej staranności przy przedstawianiu historii żołnierzy 2 Korpusu Polskiego. Dysponujemy przecież wyjątkowo bogatą historiografią i dokumentacją archiwalną poświęconą losom żołnierzy gen. Władysława Andersa, więc dziwi niezmiernie, że w skromnym objętościowo scenariuszu wystawy mogło pojawić się aż tak wiele błędów.

Zgodnie z prośbą Szanownej Pani opublikujemy Jej list na łamach *Naszego Świata* wraz z udzieloną na niego naszą odpowiedzią.

Będziemy przy tym wielce zobowiązani i wdzięczni za jednoczesne opublikowanie na stronie internetowej Związku Polaków we Włoszech naszego Listu Otwartego-Apelu o poprawę błędów w scenariuszu wraz z niniejszą odpowiedzią na Pani list.

Z poważaniem,

Danuta Wojtaszczyk
w imieniu zespołu redakcyjnego
Naszego Świata

Do wiadomości:

Rzecznik MKiDN

ROPWiM

UDSKIOR

Ambasada RP w Rzymie

*Wykaz tytułów wspomnianych artykułów i relatywne linki do internetowego archiwum:

1. W San Vittore del Lazio stanął pomnik poświęcony pamięci żołnierzy 2. Korpusu Polskiego
<http://naszswiat.net/y-we-woszech/wiadomoci/7906-w-san-vittore-del-lazio-stan-pomnik-powicony-pamici-onierzy-2-korpusu-polskiego.html>
2. Cmentarz 3. Dywizji Strzelców Karpackich w San Vittore del Lazio 1944-1945
<http://naszswiat.net/magazyn/monte-cassino/3122-cmentarz-3-dywizji-strzelcow-karpackich-w-san-vittore-del-lazio-1944-1945.html>
3. Polski Cmentarz Wojskowy w Acquafondata 1944-1945 (cz.1 i 2)
http://www.naszswiat.net/images/stories/pdf/af_ok.pdf